

BUDAÖRS VÁROS

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓJÁNAK

FELÜLVIZSGÁLATA

2018

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezetés	3
Szociális terület elmúlt 2 év alatt történt főbb eseményei	5
A város demográfiai jellemzői	7
Foglalkoztatottsági helyzet, ellátottsági mutatók	8
Lakás helyzet	10
Budaörs lakásállománya, általános lakhatási körülmények	10
Budaörs bérlakás-állománya, bérlakás-rendszere	11
A bérlakásra várók demográfiai jellemzői	11
II. Idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódó speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosítása	13
III. A működő szociális ellátórendszer bemutatása	16
Pénzbeli és természetbeni ellátások	16
Pénzbeli támogatások	16
Természetben nyújtott szociális ellátások	24
Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők adatai	27
IV. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások	28
Társulásban működtetett intézmények	28
Gyermekejóléti Szolgálat	28
Támogató Szolgálat	30
Ellátási szerződések keretében biztosított ellátások	31
Alapellátások	31
Idősek Otthona	32
Közösségi Ellátások	32
Gyermekek átmeneti gondozása	33
Családok átmeneti otthona	33
Hajléktalan személyek ellátása	34
Önkormányzat által működtetett intézmény	35
Bölcsőde	35
V. Befejezés	36
SWOT analízis	36
A budaörsi szociális ellátórendszer fejlesztésének javaslatai 2020-ig:	37
Összegzés	40
Záradék	41

I. Bevezetés

A modern szociálpolitika alapgondolata, hogy társadalmunk alrendszerének működése során az egyén vagy egyének kisebb-nagyobb közösségei, csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák, amelyek miatt átmenetileg vagy véglegesen (betegség, megváltozott munkaképesség, fogyatékosság, munkanélküliség, a család hiánya, a családi körülmények változása, a jövedelemhiány, illetve alacsony jövedelem, a lakhatási problémák, a hajléktalanság stb.) képtelenné válnak elfogadható szinten gondoskodni saját magukról.

A szociális gondoskodás feladata e társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzetek feltárása és a jog által biztosított keretek között reagálni erre az egyén szabadságának és személyiségi jogait tiszteletben tartása mellett oly módon, hogy a közösség védelme is megvalósuljon. Az állami feladatvállalás meghatározó elve e területen összekapcsolódik egyrészt a szubszidiaritás elvével, másrészt a rászorultsággal – kiegészülve a helyi szociálpolitika öngondoskodásra ösztönző törekvéseivel.

A szolgáltatástervezési koncepció célja:

- ✓ lehetőleg a szükségletek oldaláról közelítve határozni meg a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait;
- ✓ részletezni azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során az önkormányzat érvényesíteni kíván;
- ✓ elősegíteni a szociális, illetve a gyermekvédelmi törvény által szabályozott különböző típusú intézmények magasabb szintű, szükségletekhez igazodó feladatainak ellátását;
- ✓ a város minden lakója számára elérhetővé tenni olyan ellátási formákat, amelyek a szociális biztonságot és a minőségi ellátást garantálják;
- ✓ biztosítani azt, hogy a szociális ellátórendszer működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat;
- ✓ az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése alapján megjelentetni az önkormányzat gyermekjóléti intézményekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségeit és fejlesztési elképzeléseit;
- ✓ lehetőséget adni arra, hogy a társadalmi befogadásra épülő szemlélet, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem folyamatában megvalósuljon a társadalmi esélyegyenlőség biztosítása, a szolgáltatások, támogatások elérhetősége, azaz mindenki számára egyaránt hozzáférhető legyen a differenciált és egyénre szabott minőségi szolgáltatás, amelynek középpontjában a támogatásra szoruló egyének és családok állnak.

A szolgáltatástervezési koncepció feladata:

- ✓ a helyi szociális szakpolitika kialakításának, formálódásának elősegítése;
- ✓ információ nyújtása egyéb fejlesztési koncepciók, tervek kidolgozásához és megvalósításához;
- ✓ információ biztosítása a különböző szolgáltatást igénylők részére, illetve a szolgáltató intézmények, szervezetek számára;
- ✓ a koncepcióban szereplő adatok, illetve a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és az aktuális szolgáltatások hatásos és hatékony fejlesztése;
- ✓ a biztonságos finanszírozási és működési háttér megteremtése érdekében a fejlesztés, illetve a működtetés költségvonzatainak elemzése, a szükséges erőforrások strukturálásának, ütemezése.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat feladata a szociális szolgáltatástervezési koncepció elkészítése.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 111/A. § (1) bekezdése meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak különösen tartalmaznia kell.

Ezek a következők:

- ✓ a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- ✓ az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- ✓ a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- ✓ az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepcióhoz összegyűjtött adatok, illetve statisztikai mutatók révén a város lakosságának demográfiai, foglalkoztatási helyzete, ellátottsági mutatója válik ismertté. A biztonságos finanszírozási és működési háttér megteremtése érdekében viszont át kell tekinteni a fejlesztés, illetve a működtetés költségvetési vonzatát, valamint a szükséges erőforrások strukturálását és ütemezését.

Budaörs Város Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióját Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete először 56/2004. (III.19.) ÖKT. számú határozatával fogadta el. A koncepció két évenkénti áttekintése megtörtént.

A koncepció készítése során igyekeztünk minél szerteágazóbb információforrásokból adatokat gyűjteni. Segítségünkre volt a Szociális és Egészségügyi Iroda által használt Szociális Támogatások Rendszere program, a Budaörsi Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása, a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisa, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisa, az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ, Egyesített Bölcsődei Intézmények, Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség beszámolóit.

Ahol még nem állt rendelkezésre 2017. évi adat (KSH, TeIR), ott a 2015-ös adatokat tüntettük fel az összehasonlíthatóság érdekében.

Szociális terület elmúlt 2 év alatt történt főbb eseményei 2016 - 2017

1. Pénzbeli és természetbeni támogatások változásai

A szociális háló továbbra is erős Budaörsön, az arra rászorulóknak több mint 20féle támogatást kérhetnek az önkormányzattól, mely nehéz adott élethelyzetükben segítséget nyújt.

A települési támogatások (rendszeres települési támogatás és rendkívüli települési támogatás) jogosultsági feltételei nem változtak, továbbra is jövedelemtől és a támogatás céljától függően kerül megállapításra.

A helyi rendelet továbbra is biztosítja jogosultsági feltételek fennállása esetén

- ✓ a 70 éven felüliek részére az ingyenes személyszállítást, karácsonyi támogatást,
- ✓ nyugdíjasok részére az ingyenes egy hetes üdülést,

a gyermekes családok részére

- ✓ karácsonykor egyszeri pénzbeli támogatást,
- ✓ gyermek születése esetén születési támogatást, életkezdési kiegészítő támogatást, valamint a Babaköszöntő csomagot,
- ✓ ha albérletben élnek lakbértámogatást,
- ✓ gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezményt.

2016. áprilisától az idősek **digitális esélyegyenlőségi támogatása bővült** az okos eszközökre (telefon, tablet) szervezett tanfolyamon való részvételi lehetőséggel.

A Képviselő-testület döntése alapján 2017. és 2018. évben is a szociálisan rászoruló személyek családok részére természetbeni juttatásként egyszeri tűzifa támogatást biztosít az önkormányzat.

Az önkormányzat helyi rendeletben szabályozta és minden évben megszervezi a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesülő kiskorú gyermekek szüneteinek étkeztetését.

A helyi rendelet által biztosított támogatások teljes összegét az önkormányzat költségvetése finanszírozza, a központi költségvetés nem nyújt 2015. március 01-től finanszírozást a szociális támogatásokhoz.

2. Intézményi fejlesztések, ellátási szerződések, támogatások, szociális szolgáltatások

Átadásra került a Budaörs, Szabadság út 24/2. szám alatt az új nyugdíjas ház épülete.

Az idősek bentlakásos ellátását az **Idősek Otthonát** a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség működteti. 2015-ben közbeszerzési eljárás eredményeként újabb 10 évre elnyerték az intézmény működtetésének jogát. Az Idősek Otthona bővítése folyamatban van. A férőhelyek száma a beruházás végén 32 fővel fog emelkedni.

Az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ a Budaörs, Petőfi u. 1. szám alól elköltözik az akadálymentesített Budaörs, Szivárvány utca 3. szám alatti épületbe.

Az idősek nappali ellátását (idősek klubja, házi gondozás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, fogyatékosok nappali ellátása) 2025-ig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat látja el, így jelentős költségvetési forrás kerül megtakarításra.

A Hintalovon Alapítvánnyal kötött szerződés értelmében bevezetésre került 2017. júniusában az **ingyenes gyermekjogi fogadóóra és jogsegély**.

2017. január 1. napjától a **családi napközi szolgáltatás jelentősen átalakult**, 2017. január 1-től a gyermekek napközbeni ellátása bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátás keretében biztosítható. A korábbi szerződések 2017. szeptember 1-jével megszűntek.

Elkészült **Budaörs város szociális térképe**, mely a népességstatisztikai adatok mellett az önkormányzat által ellátott, vagy ellátási szerződés útján biztosított szociális szolgáltatásokat, valamint pénzübeli és természetbeni ellátások elmúlt évekbeli trendjeit, jellemzőit, és a jövőre vonatkozó meglátásokat, előrejelzéseket tartalmazza.

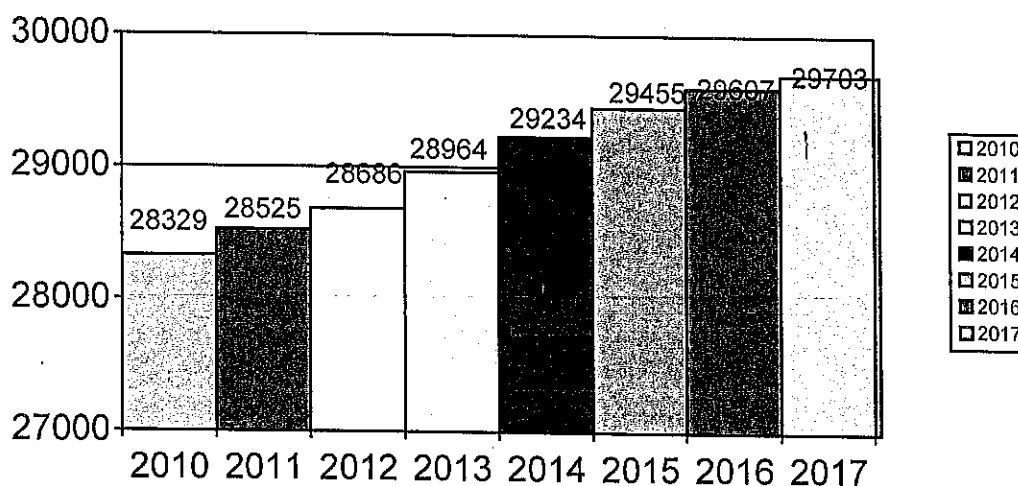
Megalakult az **Idősek Tanácsa**, a helyi nyugdíjas civil klubok vezetőiből.

A város demográfiai jellemzői

A város állandó lakossága 2017. december 31-én 29703 fő. A népesség legfontosabb adatai:

férfiak száma:	14274 fő
nők száma:	15429 fő
gyermekkorúak száma (0-17 év):	6231 fő
középkorúak száma (18-62 év):	17601 fő
időskorúak száma (63. évtől):	5871 fő

Budaörs népességszámának alakulása 2010-2017 között

Forrás: Helyi vizuál regiszter

Budaörs a népesedésszociológiai adatok szerint változatlanul jóval kedvezőbb helyzetben van az ország és a legtöbb város helyzeténél. A népességszám folyamatosan emelkedik, bár tény, hogy a növekedés dinamikája 2010 óta lelassult, ennek köszönhetően a város népességszáma várhatóan csak 2030 körül fogja elérni a 35.000 fő körüli értéket, ami egyes számítások szerint Budaörs befogadóképességének határát jelenti.

A népesség kor szerinti megoszlása évenként (állandó lakosság)

	0-3 év	4-6 év	7-14 év	15-18 év	19-29 év	30-39 év	40-49 év	50-59 év	60-69 év	70-79 év	80 évtől	Összesen
2016	1216	1058	2926	1260	3460	4319	5126	3347	3812	2110	973	29607
2017	1213	1033	2986	1298	3423	4092	5231	3420	3774	2240	993	29703

Forrás: Helyi vizuál regiszter

A népességben belül a 60 év feletti korosztály aránya emelkedik a legdinamikusabban. A 60 évnél idősebbek a budaörsi lakosság több mint 23 százalékát teszik ki, ez az érték 2010-ben még csak 19 % volt.

A házi segítségnyújtásban és az időotthoni ellátásban lenne szükség rövid időn belül fejlesztésre. Az időseknek biztosított egyéb szociális ellátások általában maximális kihasználtsággal működnek.

Az ellátórendszerek tervezése szempontjából fontos körülmény, hogy a város által fenntartott bölcsődéket és óvodákat igénybe vevő 0-5 éves korosztály létszámának növekedése jelentősen lelassult, lélekszámuk gyakorlatilag stagnál.

Amennyiben nem következik be jelentős változás a születések számában és/vagy a Budaörsre történő bevándorlásban, akkor egyértelmű, hogy az utóbbi években történt intézményfejlesztések eredményeként hosszú távon is elegendő bölcsődei és óvodai férőhely áll rendelkezésre. Az iskoláskorúak száma folyamatosan növekszik.

Férfiak és nők aránya korcsoportos bontásban (állandó lakosság)
2017. év

	0-18 év	19-29 év	30-39 év	40-49 év	50-59 év	60-64 év	65 évtől
Férfi	3372	1772	1923	2572	1671	955	2009
Nő	3158	1651	2169	2659	1749	1150	2893
Összesen	6530	3423	4092	5231	3420	2105	4902

Forrás: Helyi vízuál regiszter

A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőkénel, ami országos tendencia is. Érdekes, hogy a településen minden évben több fiú születik, mint lány, viszont a 30 éves korosztályt elérve a nők javára fordul a népességi mutató.

A népességi adatokból a családi állapot szerinti megoszlást is láthatjuk, melyek a következők:

Népesség megoszlása családi állapot szerint (állandó lakosság)
2017. év

	hazadon/ nőtlen	házas	özvegy	elvált	házassága megszűnt	nem ismert
Férfi	7135	5420	305	1069	0	345
Nő	6315	5827	1427	1695	1	164
Összesen	13450	11247	1732	2764	1	509

Forrás: Helyi vízuál regiszter

Demográfiai változások a település lakosságstatisztikai adatában

	Születések	Halálozások	Házasságkötések	Válások
2016	268	232	147	62
2017	275	134	230	33

Forrás: Polgármesteri Hivatal

Foglalkoztatottsági helyzet, ellátottsági mutatók

A munkanélküliség enyhítésre az önkormányzat évek óta rész vesz a **közfoglalkoztatás megszervezésében**, valamint a nappali tagozaton tanulók számára **nyári diákmunkát** szervez a Hivatalban.

A Foglalkoztatási Osztály adatai szerint 2016-ban 197 férfi és 254 nő volt nyilvántartott álláskereső, 2017. év végére a számuk csökkent, de továbbra is a nők aránya nagyobb az álláskeresők között.

Nyilvántartott álláskeresők száma

	nyilvántartott álláskeresők száma			180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
2016	254	197	451	141	100	241
2017	234	201	435	99	71	170

Forrás: KSH, Foglalkoztatási Osztály

Foglalkoztatási Osztálytól ellátásban részesülők száma

	Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma
2016	204	105	99
2017	114	64	50

Forrás: KSH, Foglalkoztatási Osztály

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos száma	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos száma
2016	211	83
2017	149	63

Forrás: TelR, Foglalkoztatási Osztály

Nyilvántartott álláskeresők korcsoportos bontásban

	20 év alatti	20-24 év	25-29 év	30-34 év	35-39 év	40-44 év	45-49 év	50-54 év	55-59 év	60 év felett
2016	6	35	34	43	53	61	62	44	75	95
2017	3	19	22	30	42	40	48	34	48	91

Forrás: TelR, Foglalkoztatási Osztály

Jelentős az 59 év felettiek munkanélkülisége, 2017-ben a 435 fő regisztrált munkanélküliből 91-en (20,8%). Ezek a számok – összevetve a többi korcsoporttal – kiugróan magas értéket jeleznek. Megállapítható, hogy az 59 év felettiek munkaerő-piaci segítése, illetve a nyugdíjasok (testi, lelki, munka-) aktivitásának fenntartása elsődleges feladat Budaörsön. Formái még kidolgozatlanok. Mindez azért fontos, mert az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak. Nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

- Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők

A Magyar Államkincstár - Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól ellátásban részesülő budaörsiek száma 2015. és 2016. évben az alábbiak szerint alakult:

Ellátási forma	2015		2016	
	fő			
	nő	férfi	nő	férfi
Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők	71	6	66	8
Árvaeállításban részesülők	73	74	61	69
Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők	3884	2488	3928	2544
Öregségi nyugdíjban részesülők	3406	2068	3526	2159
Életkoron alapuló ellátásban részesülők	72	89	17	65
Megváltozott munkaképességeknek járó ellátásban részesülők	232	211	227	199
Összesen:	7738	4936	7825	5044

Forrás: KSH, 2017-es adat még nem áll rendelkezésre

Budaörsön a lakosság létszámához viszonyítva 2015. és 2016. évben is a lakosság közel 44 %-a, részesült a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól ellátásban.

2017. januárban az ország népességének (9 millió 799 ezer) 27%-a, 2 millió 639 ezer fő részesült nyugdíjban, ellátásban, járadékban vagy egyéb járandóságban.

Lakáshelyzet

Budaörs lakásállománya, általános lakhatási körülmények

Budaörs lakásállománya az elmúlt két évben az alábbiak szerint alakult:

	összes lakásállomány	bérlakás állomány	szociális lakásállomány
	db	db	db
2016	10974	92	42
2017	11038	95	42

Forrás: TelR, KSH, Önkormányzati nyilvántartás

A település lakásállományának adatait összevetve a betelepülés adataival megállapítható, hogy a településre költözők száma állandó, ugyanakkor a lakásállomány növekedése csökkenő tendenciát mutat, a település lakásellátottsága fokozatosan csökken.

A 2011. évi népszámlálás adataiból megállapítható, hogy az ingatlanokat az esetek 93%-ában tulajdonosként, 5%-ában bérlőként, 2%-ban egyéb jogcímen használják. A lakásállományon belül a 3 és 4 szobás ingatlanok felülreprezentáltak, 30% és 37%-ban vannak jelen, amely megmutatkozik az átlagos lakásnagyságon is, a lakások 46%-a (4900 db) 80 nm-esnél nagyobb. Jelentős számban vannak jelen a lakásállományban az 50-59 nm-es lakások (2314 db), amely a települési lakótelep átlagos lakásnagyságát tükrözi.

Az óvárosi résztől eltekintve az ingatlanok többsége a rendszerváltást követően, a 90-es, 2000-es években épült, tehát a lakásállomány fiatalnak mondható.

A lakásminőség a településen átlag feletti, az ingatlanok 86%-a összkomfortos, 10%-a pedig félkomfortos besorolású.

Belföldi vándorlások

Időszak	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (eset)	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (eset)	Állandó odavándorlások száma (eset)	Állandó elvándorlások száma (eset)
2015	2135	1777	1197	954
2016	2283	2029	1243	1092

Forrás: TelR, 2017-es adat még nem áll rendelkezésre

A településre elsősorban a fővárosból települnek polgárok magasabb életszínvonal biztosítása érdekében, valamint az ország elmaradottabb régióiból, munkavállalási céllal, és a stabilabb szociális körülmények kialakítása érdekében.

A településre költöző személyek jelentős hányada bérel lakást legfőképpen piaci alapon, de az önkormányzat által biztosított bérlakásokra is jelentős igény mutatkozik.

Budaörs bérlakás-állománya, bérlakás-rendszere

A helyi viszonyok rendezésére, az önkormányzat tulajdonosi jogait és a bérlők méltányos érdekeit szem előtt tartva, a lakásgazdálkodásban a szociális és gazdaságossági szempontok együttes megvalósítására törekedve, Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testület megalkotta az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletére vonatkozó egyes szabályokról szóló 23/2012. (VI. 22.) önkormányzati rendeletet.

A rendeletalkotás célja volt, hogy a bérlakásra pályázók számára kedvezőbb lakáshoz jutási lehetőséget (pl. a korábbihoz képest megemelt jövedelemhatárral), az aktuális bérlők számára kiszámítható körülményeket és stabil lakhatási lehetőséget, és az önkormányzat számára bérbeadói biztonságot teremtsen.

A bérlakást igénylő személy a folyamatosan bővített és aktualizált névjegyzékbe nyer felvételt, mellyel nyomon követhető a bérlakások iránti igény változása, valamint a lakás bérbeadása esetén a bérlő méltányolható lakásigényét is figyelembe vehetjük. A névjegyzék adatai alapján 2012. óta folyamatosan, és egyenletesen nő a várakozók száma, jelenleg 95 család vár szociális bérlakásra.

Az önkormányzat a rendkívüli élethelyzetekre felkészülve lehetőséget biztosít arra is, hogy ugyancsak rászorultság vizsgálatával, de az előbbiekől eltérő módon, átmeneti jelleggel lakhatást biztosítson az egészségügyi és szociális, vagy gyermekvédelmi szempontból indokoltak alapján, illetve lakhatási feltételek ellehetetlenülése esetén nehéz helyzetbe került családoknak.

A bérlakásra várók demográfiai jellemzői

A névjegyzékbe történő felvétel feltételei alapvetően meghatározzák a bérlakásra várók összetételét. Minden család jövedelme 85.500 Ft/fő, vagy az egyedül élők esetében 142.500 Ft alatt van, az Szt. szerinti vagyonnal (azaz a vagyontárgyak külön-külön számított forgalmi értéke a 855.000 Ft-ot, illetve az együttesen számított forgalmi értéke a 2.280.000 Ft-ot nem haladja meg) nem rendelkeznek, és a kérelmező vagy házastársa/élettársa legalább öt éve Budaörsön bejelentett lakcímmel rendelkezik.

A bérlakásra várók egy főre jutó havi nettó átlagos jövedelme 41.605 Ft, az iskolai végzettségükről nem áll rendelkezésre adat, azonban a becsatolt jövedelemigazolásokból megállapítható, hogy jellemzően legfeljebb középfokú végzettséget igénylő munkát (pl. kereskedelem, fuvarozás) vagy betanított munkát (pl. ipari előkészítő, takarító, árufeltöltő) végeznek. A nők jellemzően a gyermek 3 éves koráig otthon marad, gyermekgondozást segítő ellátást vesz igénybe, amellyel az egészségbiztosítása is megoldott. Gyakori a szürke (4-6 óras bejelentett), vagy fekete (nem bejelentett) jövedelem mindkét nem körében, így a valódi szociális rászorultság megállapítása is nehezebb.

A várakozók átlagéletkora 42,4 év. A 95 bérlakásra váró közül 13 egyedül élő. A várakozók átlagosan 13 éve rendelkeznek Budaörsön lakcímmel.

Jelenleg 70 gyermeces család lakhatása vár megoldásra. A névjegyzékben szereplők közül 36 kérelmező egyedül neveli gyermekét, összesen 62 gyermek él egyszülős családban. A tapasztalatok szerint a gyermekeket egyedül nevelők a legtöbb esetben nem kapnak tartásdíjat a másik szülőtől, jövedelmük nagyon alacsony, tekintettel arra, hogy a gyermekek gondozása mellett csak részmunkaidős állást tudnak vállalni. A lakhatásukat vagy szülői támogatással albérletben, vagy a szülői házban, vagy nagyon rossz, a gyermekek egészségi állapotára káros, de olcsóbb albérletben tudják megoldani.

A szociális bérlakásra várók között legnagyobb arányban 1 illetve 2 gyermeces családok fordulnak elő. A 70 várakozó család közül 25 családban él 1 gyermek, 25 családban 2 gyermek, ezért az együttműködő személyek figyelembe vételével a lakásigény a 2 és az 1+2 fészobás lakásokra a legnagyobb.

A kérelmezők legnagyobb számban albérletben laknak (47 család), amely általában a település lakótelepi övezetében, vagy a városközponttól távolabb eső városrészekben található, gyakran egészségtelen, vizes körülmények között élnek.

A fent részletezett demográfiai adatokból világosan kitűnik, hogy az önálló lakhatás megteremtése a fiatal, alacsony jövedelmű, kisgyermekes családok számára jelenti a legnagyobb kihívást.

Budaörs Város Önkormányzata a lakhatás megoldásához a bérlakás-programján kívül lakbértámogatással vagy települési lakásfenntartási támogatással járul hozzá, valamint a saját lakás megszerzéséhez kamatmentes kölcsön támogatást biztosít.

II. Idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódó speciális ellátási formák, szolgáltatások

1. Idős személyek sajátosságaihoz kapcsolódó speciális ellátási formák, szolgáltatások

Budaörs életében fontos az időskorúak megbecsülése. Az önkormányzat pénzbeli, természetbeni és intézményi ellátások biztosításával, ellátási szerződések útján, valamint a civil szervezetek bevonásával, azok támogatásával segíti a helyi idősek életét.

A 70 év feletti – korukból eredően – külön kedvezményeket is kapnak. A városban 6 Idősek Klubja van, egyúttal számtalan szabadidős program támogatja az idősek integrációját. A város 2007-ben Idősbarát Önkormányzat díjat érdemelt ki. A városban 2 időotthon is működik, amelyek teljes körű ápolást, gondozást nyújtó intézmények. A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés alapján szociális étkeztetés biztosított a rászorultak időseknek.

Budaörs élen jár a digitális esélyegyenlőség megteremtésében, és különösen nagy figyelmet fordít az idősek információs társadalomba való integrálására. A beazonosított problémák között kell megemlíteni, hogy a demográfia idősödés folyamatának kibontakozására a jövőben fel kell készülni az idősellátás szervezésében.

Szintén nagyobb figyelmet kell fordítani a nyugdíjasok foglalkoztatására. A jövőben az igényekhez való rugalmas alkalmazkodás keretében fontos feladat lesz az idősellátással foglalkozó helyi intézmények kapacitás-bővítése és infrastrukturális megújítása.

- *az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése*

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést a kiterjedt, és az egész várost lefedő háziorvosi szolgálat biztosítja, és amint a korábbi fejezetekben kifejtésre került, a szakellátás elsősorban az Egészségügyi Központban érhető el. A rendelők jellemzően akadálymentesítettek, közlekedés szempontjából könnyen megközelíthetőek.

- *Szociális ellátások*

A számos, szociális rászorultsági alapon járó ellátáson kívül, kifejezetten idősek, 70 év feletti lakosok számára is rendelkezésre állnak speciális ellátások, melyek a következők: Szemétszállítási díjtámogatás, Karácsonyi támogatás, Települési gyógyszer-támogatás, Kedvezményes üdülés

- *Szociális étkeztetés*

Budaörs Város Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés alapján szociális étkeztetést azoknak a rászorultaknak biztosít, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

- *Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését biztosító szolgáltatások*

Budaörs város közigazgatási területén 2 idősek otthona működik, melyek teljeskörű ápolást, gondozást nyújtó intézmények. Az egyik otthon önkormányzati tulajdonú, a másik magántulajdon.

- ✓ **Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Idősek Otthona (Budaörs, Zombori u. 68-70.)**

Az Önkormányzat és a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség által megkötött ellátási szerződés értelmében az Idősek Otthona a nyugdíjkorhatárt betöltött, saját otthonában, környezetében önmagáról gondoskodni nem tudó, ápolásra, gondozásra szoruló személy részére nyújt ellátást.

✓ **Élet-hossz Idősek Otthona (Budaörs, Kőfő u. 6-8.)**

(magántulajdon, nincs szerződéses kapcsolata az Önkormányzattal)

Főként súlyosan demens idősek elhelyezését biztosítja, a lakók mintegy kétharmada ilyen állapotú. Biztosítják a hitélet gyakorlásának feltételeit. Napi ötszöri étkezést, ruházat tisztítását, igény szerint ruházatot is biztosítanak.

2. Fogyatékos személyek sajátosságaihoz kapcsolódó speciális ellátási formák, szolgáltatások

A fogyatékos-számmal élő gyermekek és felnőttek életét, élhetőbbé, korlátoktól mentesebbé tenni már önmagában komoly elhivatottságot jelentő feladat. Minden egyes szakember, aki az egészségügyi, szociális, oktatási-nevelési, foglalkoztatási területen ehhez a munkához kapcsolódik, kiemelkedő emberi nagyságról, komoly szakmai felkészültségről tesz tanúbizonyságot.

Budaörsön az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élők helyzetére.

A fogyatékkal élő személyek részére nyújtható támogatásokkal (magasabb összegű családi pótlék, fogyatékos-számmal támogatás, rokkantsági járadék, közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány, közgyógyellátás) kapcsolatban a Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat és a Támogató Szolgálat (szállítói szolgálat és személyi segítség), valamint a fogyatékkal élők helyi civil szervezetei látják el információval a rászorulókat, valamint nyújtanak segítséget az ellátás igénylésében is.

Az önkormányzat, amennyiben lakosságszáma alapján kötelezett, az alap és szakosított ellátási formákat valósítja meg a településen.

A Támogató Szolgálat klienskörét a városi lakosság körébe tartozó hallási, látási, értelmi és mozgásszervi fogyatékos-számmal élő személyek, a halmozottan fogyatékosok valamint autista személyek alkotják. A Szolgálat feladatait a szállítói szolgáltatás biztosítása és a személyi segítség teszi ki. Ehhez tárgyi feltételként 2 gépkocsi és egy minden munkanapon 8-16 óra között nyitva tartó helyiség áll rendelkezésre, működésének feltételei megfelelően biztosítottak. Az ellátottak között legnagyobb számban a mozgásszervi fogyatékos-számmal küzdők fordulnak elő.

A Gondviselés Háza Szociális Szolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézményt a Máltai Szeretetszolgálat működteti, melynek tagintézménye a Fejlesztő Napközi. Az intézmény a 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra.

A fogyatékkal élőket segítő helyi civil szervezetek:

BULÁKE – Buda-kömyéki Látássérültek Közhasznú Egyesülete;

Közhasznú Alapítvány a Dadogókért;

Mozgáskorlátozottak Budaörsi Egyesülete és Klubja.

A város támogatja a rehabilitációs foglalkoztatást is. A Buláke által fenntartott rehabilitációs foglalkoztató 30 megváltozott munkaképességű, ebből 26 fogyatékos-számmal élő személynek biztosít munkalehetőséget, ezzel együtt megélhetéshez jövedelmet és társadalmi presztízszt.

Az akadálymentesítés példaértékű Budaörsön belül, a civil szervezetek és egyéb érintettek véleménye és igénye figyelembevételével alakították ki jelenlegi arculatát, törekedve a törvényi előírásoknak történő megfelelésre. Egyaránt elégíti ki a mozgássérültek igényeit, rámpák, mozgássérült mosdók, szélesebb ajtók a kerekesszékes bejutáshoz, a siketek és értelmileg akadályozottak esetében piktogramok kihelyezésével, valamint a látássérült igényeket is figyelembe véve, komplex info- és fizikai akadálymentesítésre törekedve.

Az országban elsőként Budaörsön került bevezetésre az Esélyegyenlőségi szószóló intézménye. A helyi ombudsman feladata a társadalom sérülékeny csoportjainak képviselője, érdekeik érvényesítése a döntések során.

A digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatásról szóló 40/2005. (V. 25.) önkormányzati rendelet alapján a támogatásra az e célra elkülönített keretösszeg erejéig jogosultak a fogyatékkal élő személyek is.

A vakvezető kutyákkal közlekedők előjogainak érvényesítésében élen jár a város. A látássérültek mindenhol bemehetnek a vakvezető kutyákkal, bárhol elengedhetik őket és a sorban állásnál elsőbbséget élvez, aki kutyával érkezik. A kialakított akadálymentes környezet – látássérült szempontból – példaértékű a városban.

3. Hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódó speciális ellátási formák, szolgáltatások

A hajléktalan személyek részére a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működteti a nappali melegedő, éjszakai szálló, átmeneti szálló szolgáltatásait.

A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás biztosítására az önkormányzat a Katolikus Karitás – Caritas Hungarica „RÉV” Szenvedélybeteg-segítő Szolgálattal kötött ellátási szerződést.

III. A működő szociális ellátórendszer bemutatása

Budaörs Város Önkormányzata az Szt., valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) alapján biztosítja a gyermekjóléti alapellátásokat. A szociális igazgatás hatósági feladatait és a város szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását a Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Irodája látja el.

A két törvény megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia hátterében a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben növekedett.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokat az alábbi jogszabályok szabályozzák.

- ✓ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- ✓ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- ✓ A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 53/2013. (XII.21.) önkormányzati rendelet,
- ✓ Az ingatlanok közműfejlesztésének helyi támogatásáról szóló 31/2003. (IX.08.) önkormányzati rendelet,
- ✓ A digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatásról szóló 40/2005. (V.25.) önkormányzati rendelet,
- ✓ A lakáscélú helyi támogatásokról szóló 23/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelet,
- ✓ A felnőtt és gyermek személyes gondoskodást nyújtó ellátásról szóló 24/2004. (IV.20.) önkormányzati rendelet,
- ✓ A tanulmányi ösztöndíjakról szóló 32/2007. (IX.24.) önkormányzati rendelet

Az önkormányzat önként vállalt feladatai közül a személyszállítási díj támogatás és a babaköszöntő csomag esetén nincs jövedelemvizsgálat. A többi támogatás nyújtása jövedelem és vagyoni vizsgálathoz kötött.

A jövedelemhatárok az öregségi nyugdíjminimum mindenkor legkisebb összegének (28 500 Ft) százalékához kötöttek. Családban élő esetén az egy főre jutó jövedelemhatár általában a nyugdíjminimum 170 – 400 %-ában került meghatározásra, egyedül élő esetén 250 – 500%-ában.

Vagyonvizsgálat a Szt. szabályozása alapján történik. A rendszeresen megállapított támogatások 12, az oktatási ösztöndíjak 10 hónapra kerülnek megállapításra.

Pénzbeli támogatások

❖ Települési támogatás

Az önkormányzat képviselő-testülete

a) rendszeres települési támogatást nyújt

- aa) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- ab) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- ac) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- ad) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

b) rendkívüli települési támogatást nyújt a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. Azokat a személyeket indokolt részesíteni, az Szt. 45. § (4) bekezdésén túl, aki

- ba) tartós betegség, baleset, orvosi kezelés vagy munkanélküliség miatt jelentős jövedelem-kiesést keletkezik,
- bb) a gyermek létfenntartása veszélyeztetve van,
- bc) nyugdíjkifizetése valamely ok miatt késik (nyugdíjazás elhúzódnása, rokkantsági fok megállapítása),
- bd) létfenntartása, megélhetése valamilyen előre nem látható esemény, elemi kár miatt - önhibáján kívül - veszélyeztetve van, jövedelem-kiesése, váratlan többlet-kiadása keletkezik,
- be) egyedülélő vagy öregségi, rokkantsági, vagy egyéb nyugdíjban részesül és a jövedelme nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 200 %-át (57 000 Ft),
- bf) bűncselekmény sértettjeként anyagi segítségre szorul.

A települési támogatás pénzbeli formái:

a) rendkívüli települési támogatás

o krízishelyzetre támogatás

Krízishelyzetre támogatás annak a személynek adható, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (57 000 Ft), egyedül élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát (85 500 Ft).

o gyermekvédelmi támogatás

Gyermekvédelmi támogatás annak a gyermeket nevelő személynek adható, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71 250 Ft).

o temetés költségeihez támogatás

Települési támogatás nyújtható temetés költségeihez annak, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartására köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyeztető és a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250%-át (71 250 Ft), egyedül élő esetén az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 400%-át (114 000 Ft).

o önkormányzati kamatmentes kölcsön

Önkormányzati kamatmentes kölcsön (a továbbiakban: kamatmentes kölcsön) formájában is nyújtható az alábbi esetekben:

a) közüzemi díj és lakbérhátralék kiegyenlítésére (adott számlára történő teljesítéssel)

b) egyedí, méltányolható és támogatást igénylő életkörülmény megoldására.

Kamatmentes kölcsön annak nyújtható, akinek az egy főre jutó havi jövedelme meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének összegét (28 500 Ft), de nem haladja meg annak 400%-át (114 000 Ft).

A kamatmentes kölcsön visszafizetésének biztosítékeként az önkormányzat javára – a kölcsön összegének erejéig és visszafizetésének időtartamára – jelzálogjogot kell bejegyeztetni az ingatlan-nyilvántartásban a kölcsönigénylő tulajdonában levő ingatlanra. Az önkormányzati kamatmentes kölcsön egy személynek, családnak legfeljebb öt évre adható és felső határa 500 ezer forint.

b) rendszeres települési támogatás

o lakásfenntartási támogatás

Lakásfenntartási támogatás nyújtható annak a személynek,

- a) akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71 250 Ft), egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350%-át (99 750 Ft),
- b) vagyona a kérelmezőnek valamint a háztartás tagjainak nincs,
- c) a kérelmező által használt lakás nagysága:
 - ca) 3 személyig 2 lakószobás, illetve 1+2 félszobás lakás, amelynek alapterülete nem nagyobb 65 m²-nél,
 - cb) 3 személy felett személyenként további 20 m² vehető figyelembe,
 - cc) 70 év feletti egyedül élő személy esetében az általa használt lakás nagyságától függetlenül adható támogatás, ha a jogosultsági feltételeknek egyébként megfelel.

A lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani és havi összege családban élő esetén 4000,- Ft, egyedül élő esetén 5000,- Ft.

o **gyógyszerszállítástámogatás**

Gyógyszerszállítástámogatás nyújtható annak a személynek, aki az alábbi együttes feltételeknek megfelel:

- a) havi gyógyszerköltsége meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 20%-át (5700 Ft),
- b) családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át (85 500 Ft), egyedül élő esetén a havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 410%-át (116 850 Ft) és vagyona nincs,
- c) normatív vagy alanyi jogon közgyógyellátásra nem jogosult,
- d) a kérelem benyújtásakor érvényes méltányossági közgyógyellátással nem rendelkezik.

A támogatás havi minimum összege 3000 Ft. A rendszeresen szedett gyógyszereket a háziorvos, a gyógyszerek árát a gyógyszerár igazolja.

o **ápolási támogatás**

Ápolási támogatás nyújtható annak a hozzátartozónak, aki az alábbi együttes feltételeknek megfelel:

- a) 18. életévét betöltött tartósan beteg, állandó és tartós felügyeletre szoruló személy otthoni ápolását, gondozását végzi,
- b) családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (57 000 Ft),
- c) vagyona neki és családtagjainak nincs.

Az ápolási támogatás havi összege 26 080 Ft, melyből nyugdíj járulék kerül levonásra.

o **adósságcsökkentési támogatás**

Az önkormányzat lakhatást segítő adósságcsökkentési támogatásban részesítheti azt a családot vagy személyt,

- a) akinek az adóssága meghaladja az ötvenezer forintot, és akinek a (2) bekezdésben meghatározott adósságok valamelyikénél fennálló tartozása legalább hat havi, vagy a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá
 - b) akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg családban élő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át (57 000 Ft), egyedül élő esetén annak 300%-át (85 500 Ft), valamint
 - c) aki a helyi rendelet 21/B. § (3) bekezdésében elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik,
- feltéve, hogy vállalja az adósság és az önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Adósságnak minősül a lakhatási költségek körébe tartozó

- a) közüzemi díjtartozás (vezetékes gáz-, áram-, távhő-szolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtartozás),

- b) közsköltség-hátralék, valamint az épület- és fűtőkorszerűsítéssel járó külön költség hátralék,
- c) a lakbérhátralék,
- d) a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralék.

❖ Méltányossági települési támogatás

A Szociális és Egészségügyi Bizottság méltányossági hatáskörben települési támogatásban részesítheti azt a kérelmezőt, akinek betegség, temetés, gyógyászati segédeszköz vásárlás, lakhatást, megélhetést veszélyeztető életkörülmény, elemi csapás, váratlan kiadás miatt létfenntartása veszélyeztetve van és

- a) családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg annak az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át (114 000 Ft),
- b) egyedül élő esetén a havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 500%-át (142 500 Ft).

❖ Lakbértámogatás

Lakbértámogatásra jogosult a nem önkormányzati vagy nem állami tulajdonban lévő, Budaörs Város Közigazgatási területén bérelt lakásban élő gyermeke(ke)t eltartó család amennyiben az alábbi együttes feltételeknek megfelel:

- a) a kérelem benyújtásának időpontjában legalább egy éve Budaörs Város közigazgatási területén életvitelszerűen lakik és bejelentett lakcímmel rendelkezik,
- b) bérelt lakásának mértéke nem haladja meg
 - ba) 3 személyig 2 lakószobást, illetve 1+2 félszobás lakást, amelynek alapterülete nem nagyobb 65 m²-nél,
 - bb) 3 személy felett személyenként további 20 m² vehető figyelembe,
- c) a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250 %-át (71 250 Ft),
- d) vagyona nincs.

A lakbértámogatás alapjául szolgáló lakbér felső mértéke 90 000 Ft. A támogatás mértéke a lakbér 25 %-a, de legfeljebb havi 15 000 Ft.

❖ Közműfejlesztési támogatás

A közműfejlesztési támogatás Budaörs város belterületi lakóövezetében megvalósuló víz- és csatorna-közművesítés beruházás megvalósításához, valamint a Budaörs Város Önkormányzat, mint közmű tulajdonos részére fizetendő közmű rácsatlakozási díj (a továbbiakban: közcélú érdekeltségi hozzájárulás) megfizetéséhez adható.

A közműfejlesztési támogatás fajtái:

- Vízközmű beruházás kivitelezéséhez adható támogatás
- Csatornaközmű beruházás kivitelezéséhez adható támogatás
- Közcélú érdekeltségi hozzájárulás megfizetéséhez adható támogatás.

A kérelmező által vissza nem térítendő közműfejlesztési támogatás adható annak

- a) akinek háztartásában az egy főre jutó átlagos havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 170%-át (48 450 Ft),
- b) az egyedül élő kérelmezőnek, akinek az átlagos havi nettó jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 300%-át (85 500 Ft),

A kérelmező által visszatérítendő, kamatmentes kölcsön támogatás adható annak

- a) akinek családjában az egy főre jutó átlagos havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének három és félszeresét,
- b) az egyedül élő személynek, a gyermekét egyedül nevelő, illetve nagycsaládos kérelmezőnek, akinek a családjában az egy főre jutó átlagos havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét.

❖ Lakáscélú helyi támogatás

Hozzájárulás a polgárok, különösen a nagycsaládosok, fiatal házaspárok, időskorúak és mozgásukban korlátozottak lakhatási feltételeinek javításához, lakásproblémáik megoldásához.

Formái:

- Lakásépítési támogatás: saját tulajdonú lakás építésének, bővítésének, átalakításának, komfortfokozat növelésének, energiatakarékos felújításának, valamint lakás vásárlásának támogatása

A támogatásra való jogosultság az alábbi feltételek együttes fennállása esetén állapítható meg:

- a) lakásépítés vagy vásárlási szándék esetén a kérelem benyújtásakor, valamint a kérelem benyújtását megelőző öt évben kérelmező és a vele együttlakó, vagy együttköltöző közeli hozzátartozó, élettárs tulajdonában, haszonélvezetében, bérletében nincs és nem volt másik beköltözhető lakás, kivéve, ha a lakás elidegenítése házassági vagyoni közösség megszüntetése érdekében, vagy hatósági, bírósági határozat alapján történt, valamint a lakásépítési támogatást igénylő és családja vagyonnal nem rendelkezik;
- b) pénzügyi hitel nélküli készpénz megtakarítása (a továbbiakban: önerő) eléri
 - ba) az építkezés költségeinek, lakás vételárának a 10 %-át,
 - bb) a felújítás költségeinek a 20 %-át;
- c) kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem eléri a kérelem benyújtásakor irányadó öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének mértékét, de nem haladja meg annak négyszeresét (114 000 Ft), egyedülálló személy esetén annak ötszörösét (142 500 Ft);
- d) a kérelem alapjául szolgáló lakás a 4. § (2) – (3) bekezdéseiben foglaltaknak megfelel;
- e) a kérelmező nyilatkozatban hozzájárul, hogy a ki nem egyenlített kölcsön fedezetére, az ingatlanra a hitelösszeg erejéig Budaörs Város Önkormányzata jelzálogjogát a földhivatal ingatlan nyilvántartásába bejegyeztesse;
- f) amennyiben a támogatással érintett ingatlan nem tehermentes (jelzálog, elidegenítési és terhelési tilalom vagy haszonélvezeti jog van bejegyezve az ingatlan-nyilvántartásba) a kérelmező a kérelem benyújtásával egyidejűleg benyújtotta a jelzálogjog jogosultjának igazolását, nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a kérelem kedvező elbírálása esetén a támogatási összeg erejéig az önkormányzat jelzálogjoga az öt követő ranghelyre az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerülhet;
- g) a kérelmező lakásvásárlás esetén a tényleges megvásárlást bizonyító okiratot benyújtotta;
- h) a kérelmező felújítás esetén a beruházás megkezdése előtt nyújtotta be kérelmét;

- Lakás akadálymentesítési támogatás: súlyos mozgáskorlátozott vagy 65.életévét betöltött mozgásában korlátozott személyek támogatása;

A támogatásra való jogosultság az alábbi feltételek együttes fennállása esetén állapítható meg:

- a) a kérelmező az akadálymentesítési munkákról részletes, kivitelezői költségvetést nyújt be;

- b) családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a kérelem benyújtásakor irányadó öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét (114 000 Ft), egyedülálló személy esetén annak ötszörösét (142 500 Ft);
- d) az kérelmező a kérelem alapjául szolgáló lakásban életvitelszerűen tartózkodik.

❖ **Pénzbeli ellátás**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha

- a) a gyermek tartására köteles, és
- b) nyugaltságban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A pénzbeli ellátás havi összege - gyermekeként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka (6270 Ft).

A pénzbeli ellátásra jogosult gyámok részére augusztus és november hónapban pótlék került folyósításra, melynek összege gyermekeként 8400 Ft. Az ellátás és a pótlék teljes összege visszaigényelhető a központi költségvetésből.

❖ **Születési támogatás**

A születési támogatás a gyermek születésekor, a gyermek neveléséhez nyújtott egyösszegű hozzájárulás.

Születési támogatásra jogosult a gyermeket saját háztartásában nevelő, szülő/törvényes képviselő, amennyiben

- a) legalább az egyik szülő – a gyermek születésekor, és a gyermek születését közvetlenül megelőző 12 hónapban – megszakítás nélkül Budaörsön bejelentett lakóhellyel, vagy ennek hiányában bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, és életvitelszerűen Budaörs város közigazgatási területén él, továbbá
- b) a gyermeket nevelő családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (57 000 Ft), a gyermeket egyedül nevelő szülő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát (85 500 Ft) és a családnak vagyona nincs.

A születési támogatást a szülő a gyermek születését követő 6 hónapon belül igényelheti. A határidő elmulasztása jogvesztő. A támogatás gyermekenkénti összege 30 000 Ft.

❖ **Életkezdesi kiegészítő támogatás**

Az életkezdesi kiegészítő támogatás a fiatalok önálló életkezdésének anyagi megalapozásához nyújtott egyösszegű hozzájárulás.

Életkezdesi kiegészítő támogatásra jogosult a gyermek, amennyiben:

- a) egyik szülője a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapja Budaörsön bejelentett lakóhellyel, vagy ennek hiányában bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, és életvitelszerűen Budaörs város közigazgatási területén él, valamint
- b) a 2005. évi CLXXIV. törvény 3. §-a szerinti Start-számlát a szülő megnyitotta.
- c) a gyermeket nevelő családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (57 000 Ft).

Az életkezdesi kiegészítő támogatást a szülő a gyermek születését követő egy éven belül igényelheti. A határidő elmulasztása jogvesztő. A támogatás gyermekenkénti összege 30 000 Ft.

❖ **Gondozási támogatás**

A gondozási támogatás azon családoknak nyújtott támogatás, akik saját háztartásukban iker vagy többes ikergyermek gondozását végzik.

Gondozási támogatásra jogosult a család, amennyiben

- a) a szülő(k) Budaörsön állandó bejelentett lakóhellyel rendelkeznek, valamint
- b) a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át (85 500 Ft).

A gondozási támogatást a szülő a gyermekek születését követően igényelheti a gyermekek egy éves koráig. A támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától kerül megállapításra. A megállapításának további visszamenőleges hatálya nincs.

A gondozási támogatás a gyermekek 12 hónapos koráig állapítható meg.

A gondozási támogatás összege családonként havonta

- 2 ikergyermek esetén 60.000 Ft.
- 3 ikergyermek esetén 90.000 Ft
- 4 vagy több ikergyermek esetén 120.000 Ft.

❖ **Szemétszállítási díjtámogatás**

A szemétszállítási díj fizetését 120 literes edényméretig az önkormányzat átvállalja annak a 70. életévét betöltött, a lakásban életvitelszerűen lakó kérelmezőnek, aki kizárólag egyedül, házastársával, élettársával vagy fogyatékkal élő hozzátartozójával él.

❖ **Karácsonyi támogatás**

A karácsonyi támogatás az idős személyek részére biztosított egyszeri támogatás.

Karácsonyi támogatásra jogosult az a személy, aki az alábbi együttes feltételeknek megfelel:

- a) Budaörsön bejelentett lakóhellyel rendelkezik,
- b) 70. életévét tárgyévben betöltötte,
- c) saját jogú nyugellátásban, hozzátartozói nyugellátásban, rokkantsági ellátásban vagy időskorúak járadékában részesül, valamint
- d) a havi nyugellátása 110 ezer forintot nem haladja meg.

A támogatás összege 10 000 Ft.

❖ **Gyermekek karácsonyi támogatása**

Annak a gyermeknek, akinek tárgyév december 1-jén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll minden év december hónapjában az önkormányzat egyszeri, gyermekenként 5000 forint pénzbeli támogatást folyósít.

❖ **Tanulmányi ösztöndíjak**

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete 32/2007. (IX.24.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban rendelet) a **tanulmányi ösztöndíjakról** szóló rendeletének a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a célja. Az ösztöndíj odaítélése pályázati úton általános iskola 7-8. évfolyamán, középfokú oktatásban, külföldi tanulmányutakhoz, illetve a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva történik.

○ **Közoktatási ösztöndíj:**

Közoktatási ösztöndíjban részesülhet az a tanuló, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 210%-át (59 850 Ft), gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a 230%-át (65 550 Ft), valamint az általános iskola 7-8

évfolyama, szakiskola, gimnázium, illetve szakközépiskola nappali képzésében folytat tanulmányokat, és az előző tanév folyamán

a) tanulmányi átlaga általános iskolai tanulók, a gimnáziumban tanulók, valamint az érettségit adó képzésben részt vevő tanulók esetében 4,60-5,00 között, szakképzésben résztvevő tanulók esetében 4,20-5,00 között volt;

b) országos vagy nemzetközi tanulmányi, szaktantárgyi versenyen 1-10 helyezést ért el.

A Köznevelési ösztöndíj adott évi fordulójának pályázatát, tárgyév augusztus 31. napjáig a Bizottság hirdeti meg, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.

Köznevelési ösztöndíjra a pályázati adatlap a tárgyévben, szeptember 1-jétől szeptember 30-ig nyújtható be.

○ **Arany János Tehetséggondozó Program ösztöndíja**

A Program a tehetséges tanulók középiskolai tanulmányaihoz nyújtott támogatás.

A Programra az a szociális szempontból rászorult tanuló pályázhat, akinek

a) részvételét a Képviselő-testület döntésével támogatta, és

b) a programban való részvételre a kiíró által jogosultságot szerzett, erről írásbeli értesítéssel rendelkezik.

A Program adott évi pályázatához, a nevelőtestület és a szülő támogató nyilatkozata alapján, az oktatási és kulturális ügyekért felelős miniszter által meghirdetett országos pályázati felhívásban meghatározott határidőig nyújtható be jelölés.

○ **Bursa Hungarica Ösztöndíj Pályázat:**

Bursa ösztöndíjban részesülhet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet) 18. § (2) bekezdése által meghatározott tanulmányokat folytató hallgató, akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át (62 700 Ft).

A Bursa ösztöndíj adott évi fordulójának pályázatát, az oktatásért felelős miniszter által meghirdetett pályázathoz való csatlakozást követően, az országos pályázati felhívásban meghatározott időszakra a Bizottság hirdeti meg, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.

○ **Külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokhoz való hozzájárulás**

A Külföldi ösztöndíj az államilag elismert külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokhoz nyújtott egyszeri, egyösszegű, vissza nem térítendő támogatás.

Külföldi ösztöndíjban részesülhet az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 18. § (2) bekezdése által meghatározott tanulmányokat folytató hallgató

a) akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át (62 700 Ft), és

b) vagyonnal nem rendelkezik.

Természetben nyújtott szociális ellátások

❖ Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő harminc napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha

- a. nincs vagy nem lehetőségre fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- b. az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

❖ Kedvezményes üdülés

Az önkormányzat szociális természetbeni juttatásként, az önkormányzattal szerződésben álló szolgáltató útján kedvezményes üdülést biztosít annak az igénylőnek, aki

- a) saját jogú nyugellátásban (62. életévét, illetőleg a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy)
 - b) átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rokkantsági nyugdíjban (52. életévét betöltött személy)
- részesül, és akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének három és félszeresét (99 750 Ft), egyedül élő esetében ötszörösét (142 500 Ft).

A kérelem a Polgármesteri Hivatalnál az erre rendszeresített formanyomtatványon, tárgyév február 28-ig nyújtható be.

❖ Digitális esélyegyenlőségi támogatás

A szociálisan rászorultak számítógépes információs-csatornákhoz hozzáférése, ezáltal a digitális esélyegyenlőségük biztosítása.

A támogatásra az e célra elkülönített keretösszeg erejéig azok a személyek jogosultak, akik a támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjában és a támogatás teljes időtartama alatt az alábbi szociális ellátások bármelyikében részesülnek:

- a) fogyatékosági támogatás
- b) magasabb összegű családi pótlék
- c) aktív korúak ellátása,
- d) időskorúak járadéka
- e) ápolási díj
- f) nyugdíjszerű ellátás: rokkantsági járadék, rendszeres szociális járadék, házastársi pótlék, házastárs után járó jövedelempótlék, átmeneti járadék, egészségkárosodási járadék, vakok személyi járadéka és a rehabilitációs járadék
- g) öregségi, rokkantsági nyugdíj

és a támogatás iránt kérelmet nyújtanak be.

A támogatás formái:

- 20 óra időtartamú, felhasználó szintű alapfokú informatikai és internet-használat oktatás,
- további, összesen 20 óra gyakorlati számítógép és Internet használat biztosítása,
- 10 óra továbbképzés,
- 20 óra időtartamú oktatás az esélykiegyenlítést szolgáló mobiltelefon és egyéb digitális eszközök, alkalmazások gyakorlati használatáról.

❖ **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a Gyvt. meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) a Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át (41 325 Ft),

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át (38 475 Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt. 19. § (7) bekezdésben meghatározott értéket.

❖ **Gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezmény**

A Gyvt.-ben biztosított normatív kedvezményen túl további 50%-os étkezési díjkedvezményt kell biztosítani,

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után,

b) a három vagy többgyermekes családoknál gyermekenként,

c) tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után,

feltéve, hogy a b) és c) pont esetében a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át (57 000 Ft), feltéve, hogy a családnak vagyona nincs.

Amennyiben a gyermeket, tanulót gondozó családban a gyermek a Gyvt. szerinti normatív kedvezményre valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult és családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 170%-át (48 450 Ft),

b) ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200%-át (57 000 Ft), feltéve, hogy a családnak vagyona nincs a gyermek, tanuló 100%-os mértékű étkezési díjkedvezményre jogosult.

❖ **Védőoltások támogatása**

A helyi rendelet 41/C. § alapján természetben nyújtott támogatásként az önkormányzat természetben nyújtott támogatásként biztosítja a méhnyakrák megelőzésére, a 13 – 18. éves lányok részére a méhnyak-rák kialakulásáért felelős humán papilloma vírusfertőzés (HPV) okozta megbetegedés elleni védőoltást feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a kérelem benyújtásakor fennáll.

❖ **Szünidei gyermekétkeztetés**

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Budaörs Város Önkormányzata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és a helyi rendelet alapján gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek részére is ingyenesen biztosította 2017. évben a szünidei gyermekétkeztetést.

A gyermekétkeztetést a Julienne Kft. végezte. Az étkezés helyszíne a Budaörsi Herman Ottó Általános Iskola és a Kesjár Csaba Általános Iskola volt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa naponta felügyelte az ebéd kiosztását.

Az állam a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését támogatta, a többi költséget az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította.

❖ **Babaköszöntő csomag**

Babaköszöntő csomagra jogosult az a gyermek, aki 2013. július 1-jét követően született és a gyermek születésekor legalább egyik szülője életvitelszerűen Budaörs város közigazgatási területén él és bejelentett lakcímmel rendelkezik.

A babaköszöntő csomag természetbeni támogatás, mely gyermekruházatot tartalmaz.

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők adatai

Támogatás jogcíme évfő	2016	2017
Lakbértámogatás	58	48
Közműfejlesztési támogatás		
Lakáscélú helyi támogatás	9	
Születési támogatás	27	9
Életkezési kiegészítő támogatás	3	3
Gondozási támogatás	1	1
Babaköszöntő csomag	257	254
Szemétszállítási díj támogatás	1267	1280
Idősek karácsonyi támogatás	979	941
Gyermekek karácsonyi támogatása	256	183
Közzoktatási ösztöndíj	26	13
Bursa Hungarica ösztöndíj	93	48
Külföldi felsőoktatásban tanulók részére ösztöndíj	-	3
Köztemetés	4	9
Kedvezményes üdülés	37	27
Digitális esélyegyenlőségi támogatás	50	33
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	246	182
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás	-	-
Gyermekétkezési térítési díj-kedvezmény	254	147
Védőoltások támogatása	-	-
Szünidei gyermekétkeztetés	449	279
Rendkívüli települési támogatás	1477	1236
Rendszeres települési támogatás	557	519
Méltányossági települési támogatás	88	85

Forrás: Polgármesteri Hivatal

IV. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Társulásban működtetett intézmények

A Szt. 86. §-a alapján a települési önkormányzat köteles biztosítani

- a) a családsegítést, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
- b) étkeztetést,
- c) házi segítségnyújtást,
- d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,
- e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

- háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősök nappali ellátását,
- tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat és a b) pontban nem említett nappali ellátást,
- harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat, időskorúak gondozóházát, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását

köteles biztosítani.

2014. július 01-től az Esély Szociális Társulás hatékonyan és magas szakmai színvonalon biztosítja a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat. A társulásban Budaörs, Sósút, Pusztázámor települések vesznek részt. A társulás célja a szociális és gyermekjóléti központ által működtetett alapellátási formák biztosítása.

(ESÉLY SZOCIÁLIS TÁRSULÁS SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT)

Család- és gyermekjóléti szolgálat

A Család- és gyermekjóléti szolgálat feladata a településen élő, segítségre szoruló ügyfelek életvezetési lépcsőjének megőrzése, helyreállítása, a további problémák kialakulásának megelőzése, krízishelyzet elhárítása.

A szolgáltatásba bevont ügyfelek a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről teljes körű tájékoztatásban részesülnek, majd sor kerül az első interjúra és a probléma definiálására.

Forgalmi adatok (Budaörs)

	2016	2017
Szolgáltatást igénybevevők együttműködési megállapodás keretében (fő)	469	587
Egyszeri tanácsadást, szolgáltatást igénybevevők (fő)	513	473

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése céljából alapellátási együttműködés keretében prevenciós szolgáltatásokat nyújt. A családok és az egyedülálló személyek segítése céljából veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtetnek.

Budaörs viszonylatában a vezető problémátípusok elsősorban a családi konfliktusból fakadnak, melyek sok esetben családon belüli erőszakkal, elhanyagolással vagy éppen szenvedélybetegséggel párosulnak. Ezeknek a problémáknak a megoldása roppant időigényes és sokrétű segítséget igényel a szakemberek részéről.

Az alábbi táblázat azokat a problémátípusokat tartalmazza, amelyek a családdal való kapcsolatfelvétellel egyidejűleg elsődlegesen, fő problémaként jelentkeztek, vagy erre vonatkozóan érkezett a jelzőrendszerből konkrét jelzés. Az esetek többségében az itt megjelenő problémák, csak tünetei a családi működés valódi diszfunkcióinak és újabb problémátípusokkal egészülnek ki.

A kiskorúak veszélyeztetettségének halmazott jellemzői
(a táblázat az együttműködési folyamat során felderített problémákat tartalmazza)
Budaörs

Problémátípus (Veszélyeztetettség elsődleges okai)	2016	2017
Anyagi, foglalkoztatási probléma, lakhatási szegénység	44	14
Gyermeknevelési probléma	10	25
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	5	12
Magatartás és teljesítményzavar	18	39
Családi konfliktus	71	72
Szülők és/vagy család életvitele	38	24
Gyermekek elhanyagolása (fizikai, lelki)	33	31
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	10	19
Fogyatékoság	1	1
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	5
Lelki-mentális, pszichológiai betegség	11	2
Ügyintézés, információkérés kapcsolatos	11	10

A 2016. január 1-jén hatályba lépett 55/2015. (XI.30.) EMMI rendelet értelmében a család- és gyermekjóléti szolgálat beavatkozási lehetőségei pusztán az alapellátás keretében kezelhető problémák körére korlátozódnak, hatósági intézkedések szakmai feladatai a járási család- és gyermekjóléti központokra hárulnak.

Hatósági intézkedések

Intézkedések	2016	2017
Hatósági intézkedésben jogerősen érintett gyermekek	49	51
Hatósági intézkedés kezdeményezése céljából Központ felé továbbított esetek	32	37

Támogató Szolgálat

Támogató Szolgálat ellátási területe Budaörs, Pusztazámor, Sósút és Törökbálint.

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A Szt. értelmében a Támogató Szolgálat két feladatot lát el:

- szállító szolgálat
- személyi segítség

Szállító szolgálat

A szállító szolgáltatás célja az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, és közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése, a fogyatékos személy iskolába, munkába járásának biztosítása.

Az igénybejelentéskor az ügyfél jelzi a szállítás időpontját, célját, eszközszükségletét (kerekeszék), valamint a kísérő iránti igényét.

Személyi segítség

A személyi segítő, a fogyatékos személy aktív közreműködésével segítséget nyújt családon és társadalmon belüli integrációhoz. Ennek során lehetővé teszi a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, segítséget nyújt a munkavállalásban, valamint a tanulmányok, a szabadidős tevékenységek gyakorlásában.

A támogató szolgáltatást igénybevevők száma (Budaörs)

	2016	2017
Ellátottak száma	78	90

A Támogató Szolgálat szolgáltatásainak igénybe vétele térítési díjköteles. A személyi térítési díj az ellátott jövedelmétől függ. A fizetendő személyi térítési díj összege Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete többször módosított 32/2013. (VI.24.) önkormányzati rendelete — az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről valamint a fizetendő térítési díjakról — alapján kerül megállapításra.

Ellátási szerződések keretében biztosított ellátások

Alapellátások

(Magyar Máltai Szeretetszolgálat)

Budaörs Város Önkormányzata a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött Ellátási szerződés útján biztosítja a budaörsi idős és fogyatékos lakosok számára a szociális alapszolgáltatásokat.

A Gondviselés Háza Szociális Szolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény (2040 Budaörs, Clementis u. 20.) alapszolgáltatásként étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a nappali ellátások közül az idősek nappali ellátását, valamint fogyatékos személyek nappali ellátását biztosítja.

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak, a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. Az ebéd fogyasztható helyben, illetve elvihető, valamint igény esetén a házhozszállítás is megoldott. Ünnepeken is biztosított az ellátottak étkeztetése.

Igénybe vevők száma, megoszlása rászorultság szerint

	Kora miatt	Egészségügyi állapota miatt	Hajléktalanság miatt	Összesen
2016.	125	25	5	155
2017.	139	24	8	171

A Fogyatékosok Napközi Otthona mozgáskorlátozottak, értelmi fogyatékosok részére nyújt lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. Olyan igénylők nappali ellátását végzi, akiknek van családi háttere, munkavégzésre nem képesek, ellátásra szorulnak. Heti öt órában gyógytornász foglalkozik az ellátottakkal, valamint a 2017. évben lehetőség volt havi két alkalommal kutyaterápiás fejlesztő foglalkozásra. Rendszeresen szerveznek intézményen kívüli programokat, pl. balatoni tábor, állatkerti látogatás, kiállítás, múzeum és színházlátogatás, Dunai hajókirándulás, sport nap). Az intézmény a 2017. évet 14 ellátotti szerződéssel zárta.

Az idősek nappali ellátása elsősorban a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyeknek nyújt ellátást, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A klub egészségügyi ellátást, tisztálkodási lehetőséget, kulturális jellegű szolgáltatásokat biztosít, rendszeresen szervezett programokon való részvételre nyílik lehetőség. 2011. február 16-tól demens csoportot is működtetnek. A klub férőhelyszáma 25 fő.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely segélyhívás esetén biztosítja az ügyeletes gondozó megjelenését, a probléma megoldása érdekében azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését.

Kihelyezett készülékek és segélyhívások száma

	Kihelyezett készülékek száma	Segélyhívások száma	Téves riasztások száma
2016.	55	29	9
2017.	52	28	5

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára saját lakókörnyezetében biztosítják az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

Házi segítségnyújtási megállapodások száma

2016.	40
2017.	40

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükségeit saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, képességeinek fenntartásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Idősek Otthona

(Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség)

Budaörs Város Önkormányzata a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséggel kötött Ellátási szerződés útján biztosítja az Idős személyek tartós és átmeneti idős otthoni elhelyezését.

Az intézmény Budaörsön, a Zombori utca 72. szám alatt működik. Az épület az önkormányzat tulajdona.

Az intézményben a tartós elhelyezést igénylő, meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező (napi 4 órát meghaladó gondozási szükséglet), rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el, illetve a 18 életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes személy, amennyiben ellátása más típusú, ápolást gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

A 48 férőhelyes intézményben – többségében két személyes szobákban – **42 férőhelyen** idősök **tartós elhelyezése**, **6 férőhelyen** idősök **átmeneti elhelyezése** biztosított, az intézmény az engedélyezett férőhelyszámon belül vállalja 15 fő demens személy ellátását is. Az intézménybe történő felvétel várakozási ideje 1-2 év.

Információk az intézmény lakóiról

	Beköltözők száma	Betöltött férőhelyek (XII.31.)	ebből: nő (XII.31.)	ebből: férfi (XII.31.)	Önellátásra részben képes	Teljes ellátást igényel
2016.	27	44	32	12	18	27
2017.	32	49	35	14	24	25

Közösségi Ellátások

Az Szt. 65/A. § (2) bekezdése alapján a **szenvedélybetegek** részére nyújtott közösségi alapellátás keretében biztosítani kell:

- a) a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- b) a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- c) a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- d) a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- e) az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- f) megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

A **szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű** ellátás keretében a Szt.65/A (2) bekezdés e)-f) pontjában meghatározottakon túl biztosítani kell:

- a) a szenvedélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat,
- b) a kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére.

A **közösségi ellátás mellett speciális szolgáltatásként működik az alacsonyküszöbű szolgáltatás**, melynek célja a szenvedélybetegséggel küzdők, vagy azokban érintettek speciális ellátása. Az alacsonyküszöbű kifejezés arra utal, hogy a szolgáltatást végzők az ellátásba kerüléshez **nem támasztanak magas követelményeket az igénybevevőkkel szemben**, a szolgáltatás igénybevételeinek nincsen előfeltétele.

Budaörs Város Önkormányzata 2013. január 1-jén kötött ellátási szerződést a Katolikus Karitás – Caritas Hungarica „RÉV” Szenvedélybeteg-segítő Szolgálattal a feladat ellátására.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A Gyt. 94. § (3) bekezdés b) pontja alapján az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több állandó lakos él gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni.

Budaörs Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását a Fészek Gyermekvédő Egyesülettel kötött szerződéssel biztosítja.

Az ellátási szerződés értelmében a Fészek Gyermekvédő Egyesület az önkormányzat közigazgatási területén lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező, illetve a város területén felügyelet nélkül maradt, veszélyhelyzetbe került gyermekek számára, egy fő férőhelyre biztosítja a gyermekek átmeneti gondozásának jogszabályokban meghatározott szakmai követelményeit, és a feladat ellátása során betartja az ellátáshoz kapcsolódó nyilvántartási, adatkezelési és adatvédelmi kötelezettségeket.

	2016	2017
Ellátottak száma	-	2

Családok átmeneti otthona

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az

elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

Az önkormányzat 2018. szeptemberéig a Sorsunk és Jövőnk Szeretetszolgálattal kötött ellátási szerződés útján biztosítja 16 fő részére a családok átmeneti otthonában történő elhelyezést. A családok átmeneti otthona biztosítását 2019. január 1-jétől új szolgáltató látja el.

	2016	2017
Ellátottak száma	8	17
Gondozási napok száma	2360	1149

A beköltözést követő egyéni esetkezelés egyik fontos pontja a család helyzetének feltérképezése a problémák és célok közös megfogalmazása. Ezt követően megállapodást kötnek a családokkal, amelyben rögzítik:

- az ellátásért fizetendő térítési díjat,
- a Családok Átmeneti Otthona által biztosított szolgáltatásokat,
- a család kötelezettségeit,
- a Családok Átmeneti Otthonának szabályait
- házirend elfogadását.

A családok elhelyezése külön, bútorozott lakószobákban történik. Biztosítanak a közös konyhában minden családnak hűtőgépet és konyhaszekrényt is.

Segítséget nyújtanak a szülők munkahely keresésében, a gyermeknevelési és az életvezetési problémák (pénzbeosztás, háztartási költségek, szenvedélyek) megoldásában. Jogi tanácsadás, pszichológiai beszélgetés és foglalkozás, teológiai támogatás igénybevételére van lehetőség. A gyerekek számára korrepetálást és szabadidős tevékenységet szerveznek.

A Családok Átmeneti Otthonában a családok – törvényi előírás szerint – 12 + 6 hónapig lakhatnak. A tapasztalatok szerint — kevés kivétellel — sikerül egy év alatt elrendezni a munkavállalással kapcsolatos és lakhatási problémákat.

Hajléktalan személyek ellátása

Budaörs Város Önkormányzata 2008-ban kötött ellátási szerződést a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal a városban élő hajléktalanok ellátására. Az ellátási szerződés 1.2. pontja szerint a Szolgáltató gondoskodik a Budaörs területén életvitelszerűen élő és tartózkodó hajléktalanok alapszintű egészségügyi ellátásáról, utcai szociális gondozásáról, nappali melegedőjében, illetve szállórendszerében történő elhelyezéséről, szociális szakellátást nyújtó intézményekbe történő irányításáról.

Az utcai gondozó szolgálat háttérintézménye 2012. februártól a Budapest XI. kerület Rimaszombati úti Szociális Alapszolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény, ahol szerdánként 14-16 óráig várják a szociális ügyintézkést igénylő hajléktalanokat. Az intézmény működési engedélye alapján – mely szerint az ellátási területe Budaörsre is kiterjed - szociális alapszolgáltatásként nappali ellátást, utcai szociális munkát, illetve krízis időszakban, 15 férőhelyes időszakos éjjeli menedékhelyet, mint szakellátást biztosít.

A városban élő, életvitelszerűen tartózkodó és rendszeresen gondozott hajléktalanok számának változását az alábbi táblázat szemlélteti.

	2016	2017
Hajléktalan személyek száma	98	107

Önkormányzat által működtetett intézmény

Bölcsőde

A bölcsődei gondozás-nevelés célja a gyermek testi-lelki harmóniájának, kiegyensúlyozott fejlődésének elősegítése. A budaörsi bölcsődékben a személyi és tárgyi feltételek biztosítják, hogy minden gyermek családi légkörben, saját képességei szerint fejlődhet, megismerhesse a szabad játék örömeit, élmény és fantázia világa gazdagodhat.

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények két tagintézményében 260 férőhelyen biztosítja alapellátásként a napközbeni bölcsődei ellátást. Pityang Bölcsőde és Gyermekközpontban 140, a Százszorszép Bölcsődében 120 bölcsődei férőhelyen.

A Pityang Bölcsőde és Gyermekközpontban 12 fő sajátos nevelési igényű gyermeket gondoznak.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	bölcsődék száma	átlagos napi kihasználtság	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma	3 év alatti gyermekek száma Budaörsön
2016	2	187	260	1216
2017	2	241	260	1213

Forrás: TelR, Helyi vizuál regiszter

Alapellátáson túl az alábbi szolgáltatásokat végzik:

Térítésért igénybe vehető szolgáltatások

- ✓ **játszócsoporthoz** – a bölcsőde külön helyiségében, ahol szakképzett kisgyermeknevelő segítségével szülő és gyermeke részére az együttes játéklehetőség biztosított,
- ✓ **időszakos gyermekfelügyelet** – a bölcsődében a szülő által igényelt alkalommal és időtartamra kap segítséget gyermeke felügyeletére,
- ✓ **cini-cini muzsika** – minden héten két alkalommal du. közös zene, ének a szülőkkel – gyógypedagógus, kisgyermeknevelő vezeti,

Térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások

- ✓ **vízi terápia** – sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeknek térítésmentesen (Pityang),
- ✓ **gyermeknevelési tanácsadás** – szakemberektől (kisgyermeknevelő, gyermekorvos, pszichológus, pedagógus, gyógypedagógus, gyógytornász, stb.) egyéni konzultációk, előadások formájában, stb.
- ✓ **só szoba szolgáltatás** – himalája sótéglafal + sóhomokozó (Pityang), somadrin a (Százszorszép)- bölcsődébe járó gyermekek heti 2x veszik igénybe, beosztás szerint térítésmentesen, délután szolgáltatásként, igény szerint külső érdeklődők is,
- ✓ **Tér-Játszó, tornaszoba használat** – a bölcsődés gyermekek beosztás szerint veszik igénybe.

Az intézmény az országos bölcsődei kisgyermekellátás területén is elismert, magas szakmai színvonalú munkát valósít meg.

V. Befejezés

SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
- a kötelező feladatokon túl is vállalt önkormányzati, szociális és gyermekjóléti ellátások - az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt, segítő hozzáállása a szociális és gyermekjóléti feladatok ellátásához - sokszínű ellátórendszer - tapasztalt, jól felkészült szakember gárda - költséghatékony intézmény működtetés - költségvetési prioritás - együttműködési készség ágazatok között, partnerség - Innovatív szociális megoldások - az elmúlt évtizedben elvégzett bővítés mind a bölcsődei, mind az óvodai ellátásban megoldotta a férőhely-problémákat - a város által fenntartott szociális és gyermekjóléti intézmények jó tárgyi és személyi feltételek között működnek, számos nem kötelező szolgáltatást biztosítanak - egyházi és civil szervezetekkel kötött ellátási szerződések szakmai és költségvetési szempontból is hatékonyak	- szociális szolgáltatást igénybe vevők magas száma - elavult épületek a szociális ellátásban - folyamatosan változó jogszabályi környezet - a rászorultság mértékének meghatározása - az idősek nappali ellátása, a házi segítségnyújtás és az idősek otthona nem tud minden igénynek eleget tenni, bővítés és fejlesztés szükséges az egyre növekvő létszám miatt - a gyermekvédelmi jelzőrendszer bizonyos elemeinek (elsősorban az egészségügyi szolgáltatóknak és az iskoláknak) a működése e szempontból kifogásolható, kevés jelzés érkezik onnan a család- és gyermekjóléti szolgálathoz - az önkormányzat feladatköréből kikerült oktatási intézményekben jelentkező problémákról egyre kevesebb az információ - a szociális és gyermekjóléti rendszer széttagoltsága miatt a rászoruló gyermekek egy része kimarad a szociális ellátásokból - a hajléktalan ellátásnak helyben nem biztosított az intézményi háttere
Lehetőségek	Veszélyek
- az ellátórendszer szükségletalapú fejlesztése - folyamatos szakmai képzés lehetőségének biztosítása a szociális szakemberek számára - civil szervezetek és egyházak bevonása a szociális szolgáltatásokba, - a hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni negatív attitűd megváltoztatása - hangsúlyok áthelyezése az újonnan jelentkező problémákra (pl. munkanélküliség, hajléktalanság) - idősek ellátásának és az idősek otthonának bővítése, fejlesztése, felkészülve a népességen belüli növekvő arányuk miatt növekvő igényeikre - gyermekvédelmi jelzőrendszer erősítése, együttműködve az iskolák fenntartójával - járési szintű szociális és gyermekvédelmi hatósággal a kapcsolatok erősítése a várost érintő információkhoz való hozzájárulás érdekében	- a lakosság egészségügyi és szociális állapotának romlása - szakmai színvonal megtartása - preventív intézkedések elégtelensége - a szociális intézmények kapacitásának kimerülése - állandó átszervezés, jogszabály-módosítások, illetékesség-változások miatt a kialakult rendszereket meg kell bontani - bizonyos támogatások járási szintre kerültek, így az önkormányzatnak kevesebb közvetlen információja lesz a segítségre, támogatásra szoruló városlakókról - az önkormányzat költségvetési kiadásainak növekedése a „szociális hozzájárulás” fizetése miatt, veszélyeztetve az eddig jól működő szociális hálót és fejlesztési lehetőségeket - a kevés önkormányzati lakásállomány miatt az önkormányzat nem tud lakhatást biztosítani az elégtelen lakáskörülménynek között élőknek - adósságcsapda

A fenti táblázat az önkormányzat és az intézmények szociális tevékenységére meghatározott SWOT analízist tartalmazza, amely a szociális ellátásban az önkormányzat és a város részéről megjelenő erősségeket, a gyengeségeket, a lehetőségeket és a veszélyeket foglalja magában.

A budaörsi szociális ellátórendszer fejlesztésének javaslatai 2020-ig:

Budaörs város szociális szolgáltatásainak informatív, elemző az erősségeket és gyengeségeket egyaránt feltáró bemutatását követően az alábbiakban megfogalmazhatóak a fejlesztési irányok, melyek meghatározhatják az elkövetkező évek feladatait.

A szociális ellátórendszer fejlesztésének javaslatait célcsoportokra bontva az alábbiakban ismertetjük.

Idősellátás:

- ◆ **Az Idősek Otthona bővítése.** A Zombori utcai Idősek Otthonában az elmúlt évekhez hasonlóan, jelenleg is jelentős a várakozók száma. Az Idősek Otthona bővítése folyamatban van. A férőhelyek száma a beruházás végén 32 fővel fog emelkedni.
- ◆ **Új, korszerű épület biztosítása az idősek alapellátásához.**
- ◆ **Idősek közbiztonságának növelése érdekében** a budaörsi Rendőrkapitánysággal együttműködve, kampányok tartása, tájékoztatók, felhívások készítése. Az idősek lakásának közbiztonsági szempontból történő megerősítése, mely érdekében megvizsgálandó a zárszerelvények, mozgásérzékelők beszereléséhez való támogatás nyújtása.
- ◆ **Idősek, fogyatékkal élők lakásának akadálymentesítését,** a beruházás megvalósítását vissza nem térítendő támogatással segítjük.
- ◆ **Idősek pénzügyi és természetbeni támogatási rendszerének fenntartása, életminőségük javítása.**

Család- és gyermekjóléti ellátás

- ◆ Az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ működtetése mellett meg kell vizsgálni, hogy a társult települések mely szociális ellátások továbbfejlesztésében illetve új szolgáltatások bevezetésében működhetnek együtt.
- ◆ A gyermekek, fiatalok szabadidejének hasznos, tartalmas eltöltésére közösségi programok szervezése.
- ◆ A gyermek és fiatalkorú bűnmegelőzés érdekében további hatékony bűnmegelőzési programok szervezése, tekintettel arra, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat és a rendőrség beszámolója alapján a fiatalok körében egyre nagyobb teret nyer a droghasználat és mértéktelen alkoholfogyasztás illetve annak hatása alatt elkövetett vagy elszennvedett bűncselekmények. Az egészségnevelési és drogprevenció program megalkotására létrejött Prevenció Munkacsoport hatékony működtetése szükséges.
- ◆ Az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ részére akadálymentes épület biztosítása, hogy a mozgásukban korlátozott rászoruló személyesen is igénybe tudják venni a szolgáltatásokat.

Gyermekek napközbeni ellátása

- ◆ A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének biztosítása érdekében a bölcsődei gondozást továbbra is térítésmentesen biztosítjuk.
- ◆ A rászoruló gyermekek szünidei gyermekétkeztetésének biztosítása a Gyvt.-ben szabályozott kötelezettségeken felül.

Szociális ellátás

- ◆ A szegénység és a leszakadás ellen folyamatosan felülvizsgáljuk a helyi szociális rendelet feltételeit és azt a támogatásra szoruló budaörsi polgárok szükségleteihez igazítjuk.
- ◆ A helyi szociális ellátórendszer színvonalának megőrzése, és a változó igényekhez igazítása.
- ◆ Továbbra is fenntartani a közoktatási pályázatokat, annak érdekében, hogy a rászoruló, jól tanulmányi eredménnyel rendelkező tanulók esélyegyenlőségét elősegítsük.
- ◆ A lakhatási válság kezelésére fenntartani a rászoruló családok részére nyújtható lakhatási és lakásállag javítást segítő támogatásokat. Az ország hátrányos helyzetű településeiről a városba érkező családokat figyelemmel kísérése.
- ◆ A hátrányos helyzetű személyek, családok érdekében a pozitív diszkrimináció formáinak alkalmazása által az életminőségük folyamatos javítása, jó gyakorlatok vizsgálatával új megoldások keresése fontos küldetésünk kell, hogy legyen. A fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek ellátásáról való gondoskodás érdekében szükséges fenntartani az ezeket biztosító ellátási szerződéseket.
- ◆ A hátrányos helyzetű, alacsony jövedelmű családok iskolás, középiskolás gyermekeik étkeztetésének átvállalása annak érdekében, hogy a gyermekek kiegyensúlyozott táplálkozása anyagi nehézségek esetén is biztosított legyen.

Foglalkoztatás

- ◆ Közfoglalkoztatás biztosítása, megszervezése és az abban résztvevők segítése az elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedésben.
- ◆ A közfoglalkoztatási pályázatok megvalósításában együttműködés a Pest Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályával.

Egészség megőrzése

- ◆ A későbbi egészségügyi költségek csökkentése érdekében prioritást kell, hogy élvezzen a szűrés és a megelőzés, ezért fontos a szűrőprogramok szervezésének folytatása.

Kötelező és önként vállalt feladatok

- ◆ Budaörs Város Önkormányzata a törvényekben előírt kötelező feladatain túl jelentős számú önként vállalt feladattal gondoskodik a városban élők szociális biztonságáról.

A kötelező és az önként vállalt feladatokat a következő táblázat mutatja be.

Megnevezés	Kötelező feladat	Önként vállalt feladat
Önkormányzat		
Szemétszállítás támogatása		X
Települési támogatás	X	
Életkezdési kiegészítő támogatás		X
Gyermekétkezési térítési díj-kedvezmény		X
Köztetetés	X	
Lakbérttámogatás		X
Születési támogatás		X
Gondozási támogatás		X
Mammográfiai vizsgálat		X
Digitális esélyegyenlőséget biztosító támogatás		X
Idősek kedvezményes üdülése		X
Idősek karácsonyi támogatása		X
Gyermekek karácsonyi támogatása		X
Védőoltások támogatása		X
Babaköszöntő csomag		X
Lisztérzékenység szűrővizsgálat		X
Család- és gyermekjóléti szolgáltatás	X	
Támogató szolgálat és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás		X
Fogyatékosok nappali ellátása		X
Gyermekek átmeneti ellátása (Fészek Gyermekvédő Egyesület)	X	
Idősek Otthona (Magyarországi Evangélikumi Testvérközösség) működési támogatása		X
Pszichiátriai és szenvedélybetegség ellátása		X
Családok átmeneti ellátása (Sorsunk és Jövőnk Alapítvány)		X
Hajléktalanok ellátása (Magyar Máltai Szeretetszolgálat)		X
Szociális Szolgáltatás (Magyar Máltai Szeretetszolgálat)	X	
Oktatási pályázatok		X
Peter Cerny Alapítvány „a Beteg Koraszülöttek Gyógyításáért” Kiemelten Közhasznú Szervezet támogatása		X
Lakáscélú helyi támogatások		X
Közműfejlesztési támogatás		X
Szünidei gyermekétkeztetés (HH és HHH gyermekek részére)	X	
Szünidei gyermekétkeztetés (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre és gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezményre jogosult gyermekek részére)		X
Polgármesteri Hivatal		
Szűrővizsgálatok		X
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	X	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzügyi ellátás	X	

Összegzés

Budaörs Város Önkormányzata elkötelezett az itt élők szociális biztonságának megőrzésében.

A szociális szolgáltatástervezési koncepcióban foglaltak gyakorlati megvalósítása a szociális szolgáltatások mennyiségének és minőségének, a szolgáltatások sokszínűségének fejlődését eredményezi.

Nemcsak a különböző típusú emberi problémákra keres megoldást, hanem komplex segítséget ad a szociális munka célcsoportjai életkörülményeinek javításához.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció célja hozzásegíteni az embereket az egészséges, értékes minőségű élethez, a jóléthez. A szociális és gyermekvédelmi törvényi szabályozás valamint a finanszírozási rendszer változása (megszűnése) megnehezíti a szociális ellátások, szociális szolgáltatások tervezhetőségét, ezért a koncepció felülvizsgálata fontos annak érdekében, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése, a legjobb szolgáltatás nyújtása az ellátást igénylők meglegedésére, a magas színvonalú szakmai munka végzése pedig átgondolt és megalapozott költségvetés tervezésére épüljön.

A jogszabályi változások és pályázati lehetőségeket kihasználva Budaörs Város Önkormányzata élni kíván minden olyan lehetőséggel, mely a szociális ellátások és szolgáltatások alanyainak életminőségét javítja.

Az ellátások fejlesztésével az intézmények működőképességének megőrzésével, javításával a lakosság számára minél magasabb színvonalú szolgáltatások nyújtásával a rászorulókat hatékony célirányos ellátását kívánja elérni, és fenntartani.

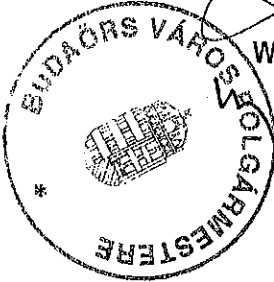
A szolgáltatástervezési koncepció végrehajtása – a költségvetési lehetőségek függvényében – tovább folytatódik, de a szociális szolgáltatást nyújtó intézményeknek, az önkormányzati és civil fenntartóknak, valamint az önkormányzat által létrehozott Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalnak lehetősége és egyben kötelessége a végrehajtás folyamatát értékelni, annak érdekében, hogy a megvalósítás mindig a változó szociális szükségletekhez igazodjon.

Záradék

Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgált és aktualizált változatát a 2018. december 12. napján tartott ülésén a 221/2018. (XII.12.) ÖKT sz. határozatával hagyta jóvá.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatát megtárgyalta a Szociális Kerekasztal 2018. november 26. napján.

Budaörs, 2018. december 17.

 Wittinghoff Tamás
polgármester